

disse tilfælde typisk indgå i sagen under en børnesagkyndig undersøgelse.

Skyldspørgsmålet har ikke betydning for vurderingen, og ofte vil det også være vanskeligt under sagsbehandlingen – endsige umuligt – at fastslå, hvem af forældrene, der bærer hovedansvaret for konflikten. Det afgørende for vurderingen er således, hvordan konflikten påvirker barnet, og ikke hvem denne skyldes. Det vil endvidere indgå med vægt, hvis der er tale om terroriserende adfærd fra samværsforælders side. En adfærd, der kan have ført til polititilhold og måske endda domfældelser for overtrædelser af tilhold, vil i sig selv kunne være et afgørende moment. Der henvises til betænkningens afsnit 6.4.7.3.4.

Afslag på samvær kan herudover være begrundet i *lang tids manglende kontakt mellem samværsforælderen og barnet*. For så vidt angår større børn skal der lægges vægt på varigheden af adskillelsen og på årsagen til denne, f.eks. om det skyldes passivitet fra samværsforælders side. Har samværsforælderen ikke set barnet i omkring 5 år og skyldes dette primært egne forhold, vil der normalt blive meddelt afslag på fastsættelse af samvær. Ved vurderingen af, om der skal etableres kontakt, tillægges det også betydning, om barnet har etableret en social kontakt til en anden voksen i samværsforælders sted, og om samvær i øvrigt griber forstyrrende ind i barnets forhold. Efter lovens forarbejder giver det forhold, at barnet ikke viser tegn på savn eller erindring om samværsforælderen, ikke tilstrækkeligt grundlag for ikke at fastsætte samvær.

Fører sagsoplysningen til overvejelser om at etablere en kontakt, indebærer dette typisk, at der foretages en børnesagkyndig undersøgelse af barnets forhold, herunder af familiesituationen som sådan. Ved vurderingen spiller det ind, om barn og samværsforælder ikke på noget tidspunkt har haft kontakt, eller om der tidligere har været en kontakt, som efterfølgende har været afbrudt gennem længere tid.

Endelig kan der gives afslag på samvær, hvis *barnet selv* giver udtryk for, at det ikke ønsker kontakt med samværsforælderen. Da der er tale om spørgsmål med vidtrækkende konsekvenser for barnet, har dets egne synspunkter stor betydning, når det overvejes, om der er grundlag for at afslå at fastsætte samvær eller at opheve et allerede fastsat samvær.

I praksis er det afgørende for vurderingen af, om barnet skal inddrages direkte ved en samtale, om det i kraft af alder og modenhed har forståelse for sagens karakter og konsekvenser. Har barnet opnået en vis alder (9-12 år), vil det have afgørende indflydelse på spørgsmålet, om hvorvidt der skal være samvær. De

fleste afslag eller ophævelser sker i tilfælde, hvor større børn bestemt modsætter sig at skulle på fastlagte besøg hos samværsforælderen. Således udfærdiges der normalt heller ikke samværsafgørelser, når børn har nået en alder af 12-14 år.

Yngre børn – under ca. 9-10 år – vil alt efter sagens karakter også have indflydelse på vurderingen, men her vil der oftest også være tale om, at der på baggrund af samtalen foretages en børnesagkyndig vurdering af barnets udsagn, eller at børnene kommer mere indirekte til orde under en børnesagkyndig undersøgelse.

Der henvises til pkt. 2.2.1, hvor der er foretaget en nærmere gennemgang af de gældende regler om inddragelse af barnet.

4.8.2. Udvalget om Forældremyndighed og Samværs overvejelser

Udvalget finder overordnet, at der i sager om afslag på samvær samt om ophævelse af eksisterende samvær fra myndighedernes side skal foretages en grundig sagsoplysning samt grundige overvejelser i forhold til vægtningen af de hensyn, der er karakteristiske for den enkelte sag. Udvalget er af den opfattelse, at dette også er tilfældet i dag. Efter udvalgets opfattelse vil overskriften for videreudvikling af praksis på området være at gøre børn mere synlige i sagsbehandlingen – også selv om de ikke er direkte inddraget i denne form af børnesamtaler eller børnesagkyndige undersøgelser mv. Udvalget anbefaler desuden, at der sker en fortsat evaluering og metodeudvikling af området, navnlig med henblik på at fremme forligsmæssige løsninger og afkorte sagsbehandlingstiden. Udvalget finder desuden, at der er behov for at foretage en kvalificering og harmonisering af reglerne for børnesagkyndige undersøgelser. Udvalget foreslår endelig en øget anvendelse af midlertidige afgørelser om suspension af samværet for i en periode at friholde barnet fra en konflikt, mens statsforvaltningens undersøgelse er i gang.

Udvalget har desuden en række konkrete anbefalinger i forhold til den fremtidige praksis i sager om afslag på samvær:

Udvalget er af den grundlæggende opfattelse, at en bopælsforælders påstand om ophævelse af eller afslag på samvær på grund af samværsforælders *voldelige adfærd* mod denne eller barnet altid bør føre til nærmere undersøgelser af sagen. Således bør der som udgangspunkt ske oplysning af sagen ved hjælp af en børnesagkyndig undersøgelse eller ved, at en børnesagkyndig afholder en samtale med barnet og fremkommer med en vurdering på baggrund heraf. Er den voldelige adfærd dokumenteret, bør en påstand om